პროლეტარიანო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ГАЗЕТА ОСНОВАНА 1920 ГОДА 3 ИЮНЯ

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 145 (19287) სამშაბათი, 25 ივნისი, 1985 წელი ფასი 3 კაპ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წერილი

რესპუბლიკის პირველად პარტიულ ორგანიზაციებს, ყველა კომუნისტს

ამხანაგებო!

საქართველოს პარტიული ორგანიზაციის ცხოვრებაში დიდი უარეხად პასუხსაგები ხანა — დრო, როდესაც უნდა შეეჯამოთ შედეგები, მკაცრად და შემოქმედებითად გავაანალიზოთ სკკპ XXVI ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესასრულებლად გაწეული მუშაობა, ამ მხრივ შეძენილი გამოცდილება, ვეძებოთ მეთერთმეტე ხუთწლედის წარმატებით დამთავრების ყველაზე ეფექტიანი გზები და შესაძლებლობანი.

მომავალ საანგარიშო-საარჩევნო კრებებს, რაიონულ, საქალაქო და საოლქო პარტიულ კონფერენციებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ახლანდელ პერიოდში — პარტიის XXVII ყრილობის უშუალო სამზადისში, რომელიც ჩვენი ქვეყნის განვითარების საეტაპო ნაშრომად უნდა გახდეს.

მიმართავს რა ამ წერილით რესპუბლიკის პირველად პარტიულ ორგანიზაციებს, ყველა კომუნისტს, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი თავის, მოგალობად რაცხს ხაზგასმით აღნიშნოს ახლანდელი ანგარიშგება-არჩევნების კამპანიის საგანგებო ხასიათი, ყველაზე მაღალ ორგანიზაციულ და იდეურ-პოლიტიკურ დონეზე მისი მოწყობის განსაკუთრებული მნიშვნელობა. იმისათვის, რომ ანგარიშგება-არჩევნები ნამდვილად გახდეს ჩვენი ხალხის დათვალიერება, მკაცრი საუბარი შეუქმნის მეთორმეტე ხუთწლედში სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის ახალ წარმატებათა მიღწევას, საჭიროა, ყოველმა პირველადმა პარტიულმა ორგანიზაციამ, უკლებლივ ყველა კომუნისტმა დაკვირვებულად და კრიტიკულად გააანალიზონ თავიანთი საქმიანობა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის უკანასკნელი პლენუმების უფიქმდებელი გადაწყვეტილებების, იმ დებულებებისა და დასკვნების შესაბამისად, რომლებიც მოცემულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ამხანაგ ხიელი ხერგის ძე გორბაჩოვის გამოსვლებში, ღრმად და ყოველმხრივ გაიაზრონ თავიანთი კონკრეტული ადგილი, ზუსტად განსაზღვრონ თავიანთი წვლილი სოციალისტური საზოგადოების განვითარების თანამედროვე ეტაპის დიდი და პასუხსაგები ამოცანების გადაწყვეტაში.

საანგარიშო-საარჩევნო კრებებში, პარტიული კონფერენციების წარმატებით მოწყობას უნდა უზრუნველყოს პარტიის რიგების შემდგომი განმტკიცება, შინაპარტიული დემოკრატიის განმტკიცება, პარტიულ ორგანიზაციათა ორგანიზაციორული და იდეოლოგიური მუშაობის სრულყოფა. სოციალურ-ეკონომიკური პროცესების პარტიული ხელმძღვანელობის ფორმებისა და მეთოდების დახვეწა, დამკვიდრებულად ცხოვნოს პარტიისა და ხალხის ურყევი ერთიანობა, მათი შეკავშირება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გარშემო, მტკიცე გადაწყვეტილება—დაუცხრომლად იბრძოლონ პარტიის სანთანო და საგარეო პოლიტიკის ლენინური კურსის განსახორციელებლად, უნდა მივაღწიოთ ამას, რომ ყოველი პარტიული კრება, ყოველი კონფერენცია გახდეს პარტიული მუშაობის ეტალონი, პარტიული ცხოვრების ნორმებისა და პრინციპების ზუსტი და განუხრელი დაცვის მაგალითი.

როგორც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმზე აღინიშნა, ანგარიშგება-არჩევნებმა უნდა ჩაიაროს საქმიანად, კრიტიკასა და თვითკრიტიკის, ბოლშევიკური გულახდილობის ვითარებაში, რაც გამორიცხავს ფორმალიზმსა და პარადულობას, რათა განხილულ იქნეს კოლექტივების, რეგიონების ცხოვრების მტკივნეული საკითხები, ყოველივე ამის აღმოფხვრის გზები, რაც ხელს შეუშლის მუშაობას.

არჩევითი პარტიული ორგანოები კრებებსა და კონფერენციებზე უნდა წარსდგნენ ღრმა, თვითკრიტიკული მოხსენებებით, რომლებიც შეიცავენ კონსტრუქციულ წინადადებებს მთელი მუშაობის გაუჯანსაღებისათვის. ხოლო თვით კრებები და კონფერენციები უნდა გეიჩვენებდეს პრაქტიკის და წამოკრული პრობლემების კოლექტიური განხილვის, კომუნისტთა პრინციპული ურთიერთმოთხოვნელობის, ნაკლოვანებებისა და ხარვეზებისათვის მკაცრი მოქითხველობის მაგალითს. ამასთან აუცილებელია ყურადღება გავამახვილოთ ამაზე, თუ როგორ სრულდება კომუნისტთა მიერ წინადადები ანგარიშგება-არჩევნების კამპანიის დროს გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნები და წინადადებანი, როგორ ხორცდებიან პარტიული კრებების და კონფერენციების დადგენილებანი.

ეკონომიკის საკითხები, სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის მიერ 1985 წლის, მთლიანად მეთერთმეტე ხუთწლედის წარმატებით დამთავრების ამოცანები უნდა გახდეს საანგარიშო-საარჩევნო კრებების და კონფერენციების განსაკუთრებული ზრუნვის საგანი.

ეს ქმაკუთხედად უნდა დავაყენოთ წარმოების ყოველმხრივი ინტენსიფიკაციის, მისი ეფექტიანობის გაზრდის საკითხები, რისთვისაც უნდა უზრუნველყოთ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევათა ფართო დანერგვა, სრულყოფილ დაგეგმვა და მართვა, გამოვაკლინოთ და ვამოვიყენოთ მატერიალური და ენერგეტიკული რესურსების დაზოგვის შინაგანი რეზერვები.

ახალი რეზერვები არის ყოველ საწარმოში და მშენებლობაზე, თითოეულ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში. და ეს არავის მოუსვენება თვით შრომითის კოლექტივებზე, მათს პარტიულ ორგანიზაციებსა და მათს სამეურნეო ხელმძღვანელებზე უკეთ — ამ საკითხების განხილვამ ხელი უნდა შეუწყოს სოციალისტური შეჯიბრების უფრო ფართოდ გაჩაღებას და კონკრეტულ მიზანმიმართულებას.

საანგარიშო მოხსენებებში გულდასმით უნდა გავაანალიზოთ ამ ორგანიზაციების მუშაობა, რომლებიც ვერ ასრულებენ ხუთწლიანი გეგმის დავალებებს, პერსონალურად მოკითხოთ ბრალეულნი, შევიმუშაოთ კონკრეტული ღონისძიებანი სიძნელეებისა და არსებული ნაკლოვანებების დასაძლევად.

საჭიროა კრიტიკული პოზიციებიდან ვაფასებდეთ შრომითი კოლექტივების როლს თავიანთი მუშაობის დაგეგმვაში , ღრმად ჩავნვდეთ, როგორ აცნობენ ისინი სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებს ყველა პირველად შრომის უჯრედს, თითოეულ მუშაკს, როგორ ნერგავენ სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში შრომის ორგანიზაციისა და სტიმულირების პროგრესულ ფორმებს. როგორ ამლიერებენ მშრომელთა აქტიურობას წარმოების მართვაში.

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაცია, სასურსათო პროგრამის რეალიზაცია პარტიულ ორგანიზაციათა საქმიანობის უმნიშვნელოვანესი უხანაა. კომუნისტებმა დეტალურად უნდა გააანალიზონ მთელი მუშაობა ამ მიმართულებით, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაუთმონ მიწათმოქმედების მეცნიერულად დასაბუთებული სისტემების დანერგვას, სოციალური საკითხების გადაწყვეტას სოფლად, მარცვლეულისა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოებისა და შესყიდვის გეგმების მოლიანად და გადაჭარბებით შესრულებას, განაზოგადონ პარტიული ხელმძღვანელობის პრაქტიკა ავრცელებულ კომპლექსის პირობებში, შიმოუშაონ მისი შემდგომი განმტკიცების გზები.

კრებებსა და კონფერენციებზე განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს მართვის აპარატის საქმიანობის საკითხებს, ამ მუშაობაში ბიუროკრატიზმისა და ხაქმის გაჭიანურების ელემენტების აღმოფხვრას. მთელი მუშაობა უნდა მიმდინარეობდეს შრომელი კაცისათვის მზრუნველობის, შრომელთა კეთილდღეობის გაუჯანსაღებისა და მათი საჭიროებების, მოთხოვნილებების მაქსიმალური დაკმაყოფილების ნიშნით.

საგანგებო სჯა-ბაასი უნდა გაიმართოს პარტიული, სახელმწიფო და შრომის დისციპლინის შემდგომი განმტკიცების შესახებ, უნდა გაიზარდოს მომთხოვნელობა პარტიის თითოეული წევრის მიმართ მისი მორალურ-ზნეობრივი სახის, დაკანონებული პარტიული და საზოგადოებრივი მოვალეობის შესრულებისათვის. უნდა მივაღწიოთ, რომ არც ერთი მუშაკი, რა პოსტზე უნდა იკავებს მას, არ დარჩეს კონტროლი ფარეულებს გარეთ და უწინარეს ყოვლისა პირველადი პარტიული ორგანიზაციის ყურადღების ფარგლებს გარეთ. ამ მიზნით საჭიროა გულდასმით გაანალიზოთ კომუნისტთა ანგარიშების მოსმენის და პარტიული დახასიათებების დამტკიცების მიმდინარეობა, კონკრეტული მაგალითებით ცხადვყოთ, როგორ შეიცვალა მორალურ-ფსიქოლოგიური კლიმატი კოლექტივებში, რამდენად გაძლიერდა კომუნისტთა პასუხისმგებლობა პარტიის საწესდებო მოთხოვნის შესრულებისათვის, შევიმუშაოთ კონკრეტული ღონისძიებანი ამ მუშაობის შემდგომი სრულყოფის მიზნით.

საანგარიშო მოხსენებებში საჭიროა მთელი პრინციპულობით გავაანალიზოთ იმ ბრძოლის ფორმები და მეთოდები, რომელიც წარმოების სოციალისტური საკუთრების დაცვაში, სპეკულაციის, პარაზიტული ცხოვრებისა და ჩვენი საზოგადოების ყაიდისათვის უცხო სხვა ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ. საგანგებო სჯა-ბაასის თემა უნდა გახდეს ლოთობისა და ალკოჰოლიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერების თაობაზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესრულების მიმდინარეობა. საჭიროა არა მარტო ფორმალურად აღვკვეთოთ ლოთობის ბოლო, ამასთან აუცილებელია ყურადღება გავამახვილოთ ამაზე, თუ როგორ სრულდება კომუნისტთა მიერ წინადადები ანგარიშგება-არჩევნების კამპანიის დროს გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნები და წინადადებანი, როგორ ხორცდებიან პარტიული კრებებისა და კონფერენციების დადგენილებანი.

ეკონომიკის საკითხები, სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის მიერ 1985 წლის, მთლიანად მეთერთმეტე ხუთწლედის წარმატებით დამთავრების ამოცანები უნდა გახდეს საანგარიშო-საარჩევნო კრებების და კონფერენციების განსაკუთრებული ზრუნვის საგანი.

ამ საკითხებზე ეფექტიანობის გაზრდას, ხელი შეეწყოს ყველა იდეოლოგიური უბნის განმტკიცებას, კარგად მომზადებული, იდეურად მოწიფული კადრებით.

კრებებმა და კონფერენციებმა სერიოზული ზემოქმედება უნდა მოახდინონ მშრომელთა, მეტადრე ახალგაზრდობის პატრიოტული და ინტერნაციონალური აღზრდის დაყენების საქმეზე, ყოველი ადამიანის ჩამოყალიბებაზე მაღალი კომუნისტური შეგნების სულისკვეთებით, ინტერნაციონალიზმის ინოსტალგიდან ყოველგვარი ხრიკებისადმი აქტიური წინააღმდეგობის სულისკვეთებით.

პარტიულ კრებებსა და კონფერენციებზე განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის საკითხებს. ანგარიშგება-არჩევნების კამპანია შეუძლებელია გვაძლევს ყოველმხრივ შეუფასებით არჩევითი პარტიული ორგანოების საქმიანობა, დეტალურად გვერკვეთ მათი მუშაობის შინაარსსა და მეთოდებში. მთავარი ყურადღება უნდა დაეთმოს უწინარესად იმის ანალიზს, თუ როგორ წყვეტენ ისინი ადამიანების, საწარმოო კოლექტივების ცხოვრებისა და შრომითი საქმიანობის, ეკონომიკისა და კულტურის განვითარების საკვანძო საკითხებს, როგორ ეწევიან ორგანიზატორულ მუშაობას მასებში. ასევე ყურადღება უნდა გავამახვილოთ პირველადი პარტიული ორგანიზაციების როლის გაზრდაზე, რომლებიც შრომითი კოლექტივების წამყვან ძალასა და პოლიტიკურ ბირთვს შეადგენენ, პრინციპულად განვიხილოთ მათი მუშაობის ყველა მხარე.

ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ ღრმად ჩავნვდეთ მუშაობას, რომლის მიზანია დაიბეწოს პარტიულ ორგანიზაციათა სტრუქტურა, გაუმჯობესდეს გადაწყვეტილებებზე კომუნისტთა განაწილება, პარტიის რიგების ფორმირება, გაძლიერდეს პარტიის წევრთა ავანგარდული როლი, სწორად მიმდინარეობდეს კადრების შერჩევა, განაწილება და აღზრდა. განსაკუთრებული ზრუნვის საგანი უნდა გახდეს მაღალთა გადაწყვეტილებათა შესრულების შემოწმება და კონტროლი, სიტყვასა და საქმის ერთიანობის უზრუნველყოფა. პრინციპული მომთხოვნელობით უნდა ვაძლევდეთ შეფასებას ადმინისტრაციის საქმიანობისადმი კონტროლის კომისიების მუშაობას.

საჭიროა ღრმად და ყოველმხრივ გავაანალიზოთ საბჭოების, პროფკავშირების, კომკავშირისა და ჩვენი სისტემის სხვა რგოლების, საბჭოთა დემოკრატიის, განვითარება-გაღრმავებისათვის მიმდინარე მთელი საქმიანობის პარტიული ხელმძღვანელობის გაძლიერებისათვის მუშაობა.

საანგარიშო-საარჩევნო კრებებსა და პარტიული კონფერენციების უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა შეიმუშაონ გადაწყვეტილებანი, რომლებიც საპროგრამო დოკუმენტი გახდება მუშაობის მთელი მომდევნო პერიოდისათვის.

კრებებისა და კონფერენციების მუშაობა სისტემატურად და საფუძვლიანად უნდა შუქდებოდეს როგორც რესპუბლიკურ, ისე ადგილობრივ პრესაში, ტელევიზიით და რადიოთი.

ახლანდელი ანგარიშგება-არჩევნების კამპანიის დროს უნდა ავარჩიოთ ახალი არჩევითი ორგანოები. ეს საკითხი კომუნისტებმა განსაკუთრებული პასუხისმგებლობით უნდა გადაწყვიტონ. პარტიის საოლქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტების პარტკომებისა და პარტბიუროების შემადგენლობაში, პირველადი, საამქრო ორგანიზაციების მდივნებად და პარტბიუროებად უნდა დავაწინაურონ მხოლოდ ყველაზე ღირსეული მოწინავე მუშათა, კოლმეურნეთა, სპეციალისტთა, ქალთა რიცხვიდან, იმითგან, ვისაც დიდი ნდობა და ავტორიტეტი აქვს მოსეკეთილ შრომით კოლექტივებში. არჩევითის ორგანოებში კანდიდატურების დასახელებისას კომუნისტებმა კრებაზე ყოველმხრივ უნდა დაახასიათონ მათი საქმიანი და პოლიტიკური თვისებები. უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ არჩევითს პარტიულ ორგანოებში ჭეროვნად იყოს წარმოდგენილი პარტიული ორგანიზაციის შემადგენლობაში შემავალი ყველა ეროვნება.

ყოველი კრების, ყოველი კონფერენციის შედეგების მიხედვით უნდა განვაზოგადოთ და ყოველმხრივ გავაანალიზოთ გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნები და კომუნისტთა წინადადებანი. პასუხის გაცემასად არ უნდა დაგვრჩეს არც ერთი შენიშვნა, არც ერთი წინადადება. მათზე დროულად რეაგირება, საჭირო ღონისძიებათა მიღება თითოეული პარტიული ორგანიზაციის ვალია.

ამხანაგებო!

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი გამოთქვამს მტკიცე რწმენას, რომ ყოველი პარტიული ორგანიზაცია, რესპუბლიკის თითოეული კომუნისტი, რომლებიც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის სიმაღლეზე, ეფექტიანად ხელმძღვანელობენ, იქნებიან პარტიის მიერ დასახული ამოცანების მოწოდების სიმაღლეზე, ღირსეულად შეხვდებიან ჩვენი ლენინური პარტიის XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობას.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი

„პროგრეს-24"-ის შეპირაპირება

საკადესის ცნობა

1985 წლის 23 ივნისს, მოსკოვის დროით 6 საათსა და 54 წუთზე „პროგრეს-24" საბჭოთა ხომალდი ავტომატურად შეუერთდა „სალუტ-7"-„სოიუზ ტ-13" ორბიტულ პილოტირებულ კომპლექსს.

კოსმოსური აპარატების მიერ ერთმანეთის ძებნა, დაახლოება, მიდგომა და შეპირაპირება შესრულდა სპორტო ავტომატიკის დახმარებით. ამ პროცესებს კონტროლს უწევდნენ ფრენის მართვის ცენტრი და ორბიტული კომპლექსის ეკიპაჟი —კოსმონავტები ჯანიბეკოვი და სავინიხი. სატვირთო ხომალდი სადგურს საავრეგატო ნაკეთურის მხრიდან შეუერთაპირდა.

„პროგრეს-24" ხომალდმა ორბიტაზე მიიტანა სამობილ სადგურის გაერთიანებული ძრავის დანადგარისათვის, მოწყობილობა, აპარატურა, მასალები სამეცნიერო კვლევის მოსაწყობად, ეკიპაჟის ცხოველმოქმედების უზრუნველყოფის საშუალებანი და ფოტო.

ეკიპაჟის მოხსენებებისა და ტელევიზორული ინფორმაციის მონაცემების თანახმად „სალუტ-7"-„სოიუზ ტ-13"-„პროგრეს-24" ორბიტული კომპლექსის საბორტო სისტემები ნორმალურად მოქმედებენ.

კოსმონავტები ჯანიბეკოვი და სავინიხი თავს კარგად გრძნობენ.

ვიზიტი დამთავრდა

22 ივნისს სსრ კავშირიდან გაემგზავრა არაბთა სოციალისტური აღორძინების პარტიის გენერალური მდივანი, სირიის არაბთა რესპუბლიკის პრეზიდენტი ჰაფეზ ასადი. იგი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მოწვეული სტუმარი ყოფილა.

ფრიალებდა ალოდინებული ალმები, ბანერები, ლოზუნგები, ბანერებზე ასადი. ეფეხებოდა ბავშვები, ბავშვებს ეფეხებოდა ასადი. ეფეხებოდა ბავშვებს ასადი. ეფეხებოდა ბავშვებს ასადი. ეფეხებოდა ბავშვებს

პარტიული ცხოვრება
რაიკომი და ეკონომიკა

ჩვენი კვეყნის სახალხო მეურნეობაში უმთავრესი საკითხი წარმოების განვითარების დაჩქარება, მისი ინტენსიფიკაციაა. სწორედ ამიტომ იყო, რომ სკკ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმზე მთელი სიმწვავით დადგა ამოცანა, თუ როგორ, რა გზებით უნდა მივაღწიოთ ეკონომიკის განვითარების შემდგომ დაჩქარებას. ეს ამოცანა დადებითად გადაწყვეტისათვის უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება ეკონომიკისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის ფორმებისა და მეთოდების სრულყოფას, ეს კი უშუალოდ უკავშირდება ყოველი რეგიონის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმების შესრულების შედეგების შეჯამების პრაქტიკას.

სწორედ ამის თაობაზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის განყოფილებაში ამას წინათ მოისმინეს პარტიის გეგეჭკორის რაიკომის მდივნის ნუნუ ხარებავას ანგარიში.

დღეს ვბეჭდავთ მის წერილს, რომელიც გვაცნობს გეგეჭკორის რაიონში ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმების შესრულების შედეგების შეჯამების ზოგიერთი გამოცდილებას.

საქონლის ხარისხის მაჩვენებელია კონკურენტუნარიანობა მსოფლიო ბაზარზე

პირველპირი ვიტყვი: ჩვენი რაიონის სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში დაფარგული დღის, კვირის (დეკადის), თვის, კვარტალისა და წლის მიხედვით გეგმა-ვალდებულებების შესრულების მიმდინარეობისა და შესრულების შეჯამება, რაც დიდად გვიწყობს ხელს დროულად გამოვვაფასოთ „ვიწრო ადგილები“ რაიონის ეკონომიკაში, რათა საანგარიშო პერიოდის ბოლომდე ვიმუშაოთ მთი დაძლევისათვის. ეს კი რაიონის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმის რეალიზების უცილობელი პირობაა.

ყოველდღიური მუშაობის შედეგების აჯამებენ საწარმოებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელები და ოპერატიულად წარმოებაში. ამ პროცესში მონაწილეობენ იმ უბნებისა და ქვედანაყოფების ხელმძღვანელები, რომელთა მართვაც გამოთქმულია გარკვეული პრეტენზიები, ყოველკვირეულ (დეკადურ) შედეგებს აჯამებენ პარტიის რაიონული კომიტეტის სოფლის მეურნეობის განყოფილების გამგე და რაისაბჭოს აღმასკომის საგეგმო კომისიის თავმჯდომარე. ყოველთვიური შედეგები განიხილება პარტიის რაიკომის გაფართოებულ პლენუმზე, რომელზეც ვიწვევთ პირველადი პარტიული ორგანიზაციების მდივნებს, საქალაქო და სასოფლო საბჭოების აღმასკომების თავმჯდომარეებს, სამეურნეო ხელმძღვანელებს, რომელთა მუშაობაში გეგმის ძირითად მაჩვენებლებთან შესრულებასთან სერიოზული შინაშენები გვაქვს. კვარტალური შედეგები განიხილება რაიკომის ბიუროსა და სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს აღმასკომის გაერთიანებულ სხდომაზე, წლიური შედეგები კი ჯამდება რაიონის პარტიულ-საშეურნეო აქტივის კრებაზე.

თვის შედეგების შეჯამებისას მომხსენებელია საგეგმო კომისიის თავმჯდომარე, კვარტალური შედეგების შეჯამებისას — პარტიის რაიონული კომიტეტის პირველი მდივანი ან სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე.

მოხსენებებში აანალიზებენ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმის ძირითადი მაჩვენებლებს შესრულების შედეგებს, როგორც მთლიანად რაიონის მასშტაბით, ისე ცალკეული ორგანიზაციების მიხედვით, მტკიცე პრინციპული პარტიული შეფასება ეძლევათ ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა საქმიანობას, რომლებიც ურიგდებიან გადახრებს გეგმის შესრულებაში. ინფორმაციები ასევე სხვადასხვა პრობლემაზე გამოდიან სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილეები, საფინანსო განყოფილების გამგე, სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარეები, სამეურნეო ხელმძღვანელები, პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნები. გარდა ამისა, ზოგჯერ, როცა საქმე მოითხოვს, ვისმენთ ხოლმე საბანკოს, შშენებლკომის რაიონული განყოფილებების, შემნახველი სალაროს ხელმძღვანელების ინფორმაციებს, ხოლო რაიონის სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგსა და ცალკეულ ორგანიზაციებში სოციალისტური საკუთრების დატაცების, წმაბატების, თვალის აბეგვის წინააღმდეგ ბრძოლაში განხორციელებულ ღონისძიებათა შესახებ ინფორმაციებიც გამოდიან სახალხო კონტროლის რაიონული კომიტეტის, პროკურატურისა და შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილების ხელმძღვანელები.

შეჯამების ასეთმა ფორმამ პარტიის რაიკომს გარკვეულწილად შეუმსუბუქა მუშაობა, გაზარდა კომუნისტთა პასუხისმგებლობა. მაგრამ ამავე დროს უნდა აღინიშნოს, რომ შეჯამების აღნიშნული სისტემა საწარმოთა და ორგანიზაციათა დონეზე ჯერ კიდევ არ არის დახვეწილი და საბოლოოდ ჩამოყალიბებული.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა, რომელიც შეუნელებელ ყურადღებას უთმობს ამ საკითხს, მომდინარე წლის 4 ივნისს მიღო სპეციალური დადგენილება, რომელიც სამეურნეო საქმიანობის შედეგების შეჯამების ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბებას ითვალისწინებს.

დანერგილია სისტემა, რომლის შესაბამისად რაიკომის პასუხისმგებელი მუშაკები ყოველ სამშაბათს მიდიან შრომითს კოლექტივებში და პრაქტიკულად ეხმარებიან პარტიულ ორგანიზაციებს სხვადასხვა პრობლემის გადაჭრაში, ხოლო იმ საკითხებს, რომელთა გადაწყვეტა მათს კომპეტენციას აღემატება, აყენებენ პარტიის რაიონული კომიტეტის წინაშე. ერთი სიტყვით, პარტიის რაიკომის მუშაკი საქმიანად ეხმარება პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნებს, შრომითს კოლექტივებს დასახული ამოცანების ოპერატიულ გადაწყვეტაში.

რაიონის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითადი მაჩვენებლების მიხედვით პრობლემების სისტემატური მარეგულირებელი და მაღალი საბოლოო შედეგების უზრუნველყოფისათვის პარტიის რაიონულ კომიტეტთან მოქმედებენ შესაბამისი კომისიები და სამუშაო ჯგუფები, რომლებიც თავიანთ სხდომებზე ყოველთვიურად განიხილავენ სხვადასხვა აქტუალურ საკითხს. მაგალითად, სოციალისტური შეჯიბრების ხელმძღვანელობის რაიონული კომისია ყოველკვარტალურად აჯამებს შედეგებს. სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში დაწესებული გვაქვს გარდამავალი წითელი დროშები. შეჯამების შედეგები სისტემატურად ქვეყნდება რაიონულ გაზეთში, რაც ხელს უწყობს მათს თვალსაჩინოებას. გამარჯვებულნი ჯილდოვდებიან ფასიანი საჩუქრებით, სატპატო სიგელებით. დაწესებულია მოწინავე მესიმინდის, ლენინის ორდენოსან გერასიმე ბერდიას, ნოვატორი მეჩაიის, გმირი დედის, სოციალისტური შრომის გმირის მარგო ჩიქვანაიას სახელობის პრიზები.

შედეგების შეჯამების ასეთმა პრაქტიკამ ბევრად შეუწყო ხელი ჩვენი რაიონის სახალხო მეურნეობის ძირითად დარგებში გეგმების და სოციალისტურ ვალდებულებათა გადაჭრაზე მოსწრებულობას. მრეწველობის საამონლო პროდუქციის ხუთი თვის გეგმა შესრულდა 107, რეალიზაციისა — 108,4, შრომის ნაყოფიერებისა კი — 110 პროცენტით. პროდუქციის წარმოების ზრდის ტემპმა შეადგინა 112,0, შრომის ნაყოფიერებისამ — 106,0 პროცენტი. ასევე გადაჭარბებით შესრულდა ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის, მომსახურების სფეროს საგეგმო დავალებანი.

მაგრამ უკვე შეძენილ დადებითს გამოცდილებასთან ერთად პარტიის რაიონულ კომიტეტს გარკვეული ნაკლოვანებანი აქვს ეკონომიკური და სოციალურ განვითარების სახელმწიფო გეგმების შესრულების შედეგების შეჯამებისა და სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციის საქმეში, რაზეც საესებით სამართლიანად მიგვითითეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის განყოფილებაში აღნიშნული საკითხის მოსმენის დროს.

უნდა ვაღიაროთ, ჯერ კიდევ სრულად ვერ ვმართავთ ისეთ მაჩვენებლებს, როგორიც არის წარმოებული პროდუქციის ხარისხი, მისი თვითღირებულება, ფონდუკუთგება. ასევე ნაკლები ყურადღება ეძლევა ფინანსურ მაჩვენებლებს. სათანადოდ ვერ ვიყენებთ სოციალისტური შეჯიბრების იმ ფორმებს, რომელიც დაიანტერესებდა ჩამორჩენილი უბნების ხელმძღვანელებს მაქსიმალურად და მოკლე დროში დაეძლიათ ჩამორჩენა.

ამჟამად პარტიის რაიკომის მუშაობა იმას ისახავს მიზნად, რომ გაძლიერდეს პირველადი პარტორგანიზაციების როლი ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლების მართვის საქმეში, რათა უზრუნველყოთ წარმოების ეფექტიანობის გადიდება, გავაუმჯობესოთ პროდუქციის ხარისხი. გავზარდოთ შრომის ნაყოფიერება და ყოველმხრივ დავაჩქაროთ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი.

ნ. ხარებავა.

საქართველოს კომპარტიის ხაშურის რაიკომის მდივანი.

დავაჩქაროთ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი

ინერგება პროგრესული ტექნოლოგია

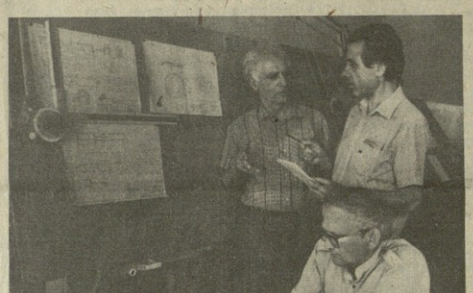

სურათებზე: გაერთიანების მოწინავე ამწყობ-ზეინლელები ნ. მშვილდაძე, მ. ედიშერაშვილი და ლ. ბიჭელაშვილი; გაერთიანების მთავარი კონსტრუქტორის განყოფილებაში ახალი ავტომატური გამომრთველის შექმნაზე მუშაობენ მთავარი კონსტრუქტორის მოადგილე რ. ვეალია, ქარხანა „ელექტროგამზომების“ საკონსტრუქტორო ბიუროს უფროსი ნ. კუკულაძე და ფართო მოხმარების საქონლის საკონსტრუქტორო დანაგვარის მუშამბეს. ეს ავტომატი მნიშვნელოვნად გაზრდის პროდუქციის გამოშვებას და გაუუმჯობესებს მის ხარისხს.

ს. კილაძის ტექსტი და ფოტო.

თბილისის „ელექტროაპარატის“ კოლექტივი ერთ-ერთი მოწინავეა რესპუბლიკის სამრეწველო საწარმოებს შორის. ელექტროკოსტი მუშაობენ ეკონომიკური ექსპერიმენტის პირობებში და მთელი რიგი ძირითადი ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლების მიხედვით საკრძნობ წარმატებასაც აღწევენ.

წინა პლანზეა წამოწეული მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარებისათვის ბრძოლა. მიზანდასახულად მიმდინარეობს თანამედროვე ტექნოლოგიისა და მოწყობილობის დანერგვა, წარმოების მართვაში მშრომელთა ფართო მასების მონაწილეობა. შემოღებულია შრომის ნაყოფიერების ზრდის პირადი ბარათები, ჩამოყალიბებულია და ნაყოფიერად მუშაობს 81 შემოქმედებითი ბრიგადა, რომლებიც მეტოქეობენ საუკეთესო რაციონალიზატორული წინადადების დანერგვაში და სხვა.

წლის პირველ კვარტალში საწარმოში განხორციელდა 69 ტექნიკური და სორგანიზაციო ღონისძიება, რის შედეგადაც აქ 385 ათასი მანეთი, 231 ტონა შავი, 22 ტონა ფერადი ლითონი და 511 ათასი კილოვატსაათი ელექტროენერგია დაიზოგა.

შედეგების შეჯამების პრაქტიკით

ბეჭის აღმასკომის გაერთიანებულ სხდომაზე, წლიური შედეგები კი ჯამდება რაიონის პარტიულ-საშეურნეო აქტივის კრებაზე.

თვის შედეგების შეჯამებისას მომხსენებელია საგეგმო კომისიის თავმჯდომარე, კვარტალური შედეგების შეჯამებისას — პარტიის რაიონული კომიტეტის პირველი მდივანი ან სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე.

მოხსენებებში აანალიზებენ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმის ძირითადი მაჩვენებლებს შესრულების შედეგებს, როგორც მთლიანად რაიონის მასშტაბით, ისე ცალკეული ორგანიზაციების მიხედვით, მტკიცე პრინციპული პარტიული შეფასება ეძლევათ ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა საქმიანობას, რომლებიც ურიგდებიან გადახრებს გეგმის შესრულებაში. ინფორმაციები ასევე სხვადასხვა პრობლემაზე გამოდიან სახალხო დეპუტატთა რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილეები, საფინანსო განყოფილების გამგე, სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარეები, სამეურნეო ხელმძღვანელები, პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნები. გარდა ამისა, ზოგჯერ, როცა საქმე მოითხოვს, ვისმენთ ხოლმე საბანკოს, შშენებლკომის რაიონული განყოფილებების, შემნახველი სალაროს ხელმძღვანელების ინფორმაციებს, ხოლო რაიონის სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგსა და ცალკეულ ორგანიზაციებში სოციალისტური საკუთრების დატაცების, წმაბატების, თვალის აბეგვის წინააღმდეგ ბრძოლაში განხორციელებულ ღონისძიებათა შესახებ ინფორმაციებიც გამოდიან სახალხო კონტროლის რაიონული კომიტეტის, პროკურატურისა და შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილების ხელმძღვანელები.

ბოლოს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითადი მაჩვენებლების მიხედვით პრობლემების სისტემატური მარეგულირებელი და მაღალი საბოლოო შედეგების უზრუნველყოფისათვის პარტიის რაიონულ კომიტეტთან მოქმედებენ შესაბამისი კომისიები და სამუშაო ჯგუფები, რომლებიც თავიანთ სხდომებზე ყოველთვიურად განიხილავენ სხვადასხვა აქტუალურ საკითხს. მაგალითად, სოციალისტური შეჯიბრების ხელმძღვანელობის რაიონული კომისია ყოველკვარტალურად აჯამებს შედეგებს. სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში დაწესებული გვაქვს გარდამავალი წითელი დროშები. შეჯამების შედეგები სისტემატურად ქვეყნდება რაიონულ გაზეთში, რაც ხელს უწყობს მათს თვალსაჩინოებას. გამარჯვებულნი ჯილდოვდებიან ფასიანი საჩუქრებით, სატპატო სიგელებით. დაწესებულია მოწინავე მესიმინდის, ლენინის ორდენოსან გერასიმე ბერდიას, ნოვატორი მეჩაიის, გმირი დედის, სოციალისტური შრომის გმირის მარგო ჩიქვანაიას სახელობის პრიზები.

შედეგების შეჯამების ასეთმა პრაქტიკამ ბევრად შეუწყო ხელი ჩვენი რაიონის სახალხო მეურნეობის ძირითად დარგებში გეგმების და სოციალისტურ ვალდებულებათა გადაჭრაზე მოსწრებულობას. მრეწველობის საამონლო პროდუქციის ხუთი თვის გეგმა შესრულდა 107, რეალიზაციისა — 108,4, შრომის ნაყოფიერებისა კი — 110 პროცენტით. პროდუქციის წარმოების ზრდის ტემპმა შეადგინა 112,0, შრომის ნაყოფიერებისამ — 106,0 პროცენტი. ასევე გადაჭარბებით შესრულდა ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის, მომსახურების სფეროს საგეგმო დავალებანი.

მაგრამ უკვე შეძენილ დადებითს გამოცდილებასთან ერთად პარტიის რაიონულ კომიტეტს გარკვეული ნაკლოვანებანი აქვს ეკონომიკური და სოციალურ განვითარების სახელმწიფო გეგმების შესრულების შედეგების შეჯამებისა და სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციის საქმეში, რაზეც საესებით სამართლიანად მიგვითითეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის განყოფილებაში აღნიშნული საკითხის მოსმენის დროს.

უნდა ვაღიაროთ, ჯერ კიდევ სრულად ვერ ვმართავთ ისეთ მაჩვენებლებს, როგორიც არის წარმოებული პროდუქციის ხარისხი, მისი თვითღირებულება, ფონდუკუთგება. ასევე ნაკლები ყურადღება ეძლევა ფინანსურ მაჩვენებლებს. სათანადოდ ვერ ვიყენებთ სოციალისტური შეჯიბრების იმ ფორმებს, რომელიც დაიანტერესებდა ჩამორჩენილი უბნების ხელმძღვანელებს მაქსიმალურად და მოკლე დროში დაეძლიათ ჩამორჩენა.

ამჟამად პარტიის რაიკომის მუშაობა იმას ისახავს მიზნად, რომ გაძლიერდეს პირველადი პარტორგანიზაციების როლი ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლების მართვის საქმეში, რათა უზრუნველყოთ წარმოების ეფექტიანობის გადიდება, გავაუმჯობესოთ პროდუქციის ხარისხი. გავზარდოთ შრომის ნაყოფიერება და ყოველმხრივ დავაჩქაროთ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი.

ნ. ხარებავა.

საქართველოს კომპარტიის ხაშურის რაიკომის მდივანი.

ჩაი და სუბტროპიკული კულტურები

ჩაისა და **სუბტროპიკულ კულტურათა** საკავშირო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მთავარი საწარეოსავი ჩაისა და სხვა სუბტროპიკული კულტურების მოსავლიანობის განუწყვეტი ზრდა, ამ კულტურების არეალის გაფართოება. ამასთან დაკავშირებით საგანგებო მნიშვნელობას იძენს კოლტეთის დაკომბეგნილი და ჟარბტენიანი მიწების მელიორირება და ათვისება. საკარიელოს სსრ სოფლის მეურნეობის ეკონომიკისა და ორგანიზაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის გაანგარიშებით, კოლტეთის ათვისების შემდეგ ჩვეულებრივი მოსავლიანობის პირობებში ამ საკარიელებზე დამატებთ შეიძლება მივიღოთ 130 ათას ტონაზე მეტი ჩაის მწვანე ფოთოლი, 27 ათასი ტონა ციტრუსების ნაყოფი, 55 ათას ტონამდე ხილი, 7,5 ათას ტონამდე დაფნის ფოთოლი, 10,5 ათასი ტონა ტუნგის ნაყოფი, 240 მილიონ ცალამდე ბამბუკის ჯოხი; სამანდის დან დამზადება 34 ათას ტონიდან გაიზრდება 143 ათას ტონამდე, მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვის სულადობა 36,2 ათასიდან 70 ათას სულს მიაღწევს. ასევე მნიშვნელოვნად იმატებს სხვა პროდუქტების დამზადება.

ამჟამად პარტია და მთავრობა განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობენ კოლტეთის მიწების მელიორირებისა და ათვისების დაჩქარების საკითხებს. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ერთ-ერთ პლენუმზე ამბასაგმა ე. ა. შევარდნაძემ პირდაპირ თქვა, რომ მეცნიერებმა ვერ შეძლეს მოემზადებინათ მელიორირებული მიწების ეფექტიანობის ზრდის რეკომენდაციები ცალკეული რეგიონების სპეციფიკის მიხედვით; არასაკმარისად არის დამუშავებული დაწონილი ნიადაგების პირველად ათვისებისა და გაკულტურების, მათი ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების გაუჯრედებების საკითხები. ამ საქმეში სერიოზულ საყურადღებოს იმსახურებს სსრ კავშირის ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება...

ამ კრიტიკიან სათანადო დასკვნები გამოგვაქვს. ჩვენ ყოველ ღონეს ვხმარობთ იმისათვის, რომ დავაჩქაროთ შემუშავებული რეკომენდაციების წარმოებაში ფართო მასშტაბით დანერგვა; უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ დაწონილი მიწის ყოველმა ჰექტარმა მაქსიმალური უკუგება მოგვცეს, შრომის ორიგინალური მეთოდი— კოლმატაჟი, ჰიფსომეტრულად დაბალ ფართობებზე მდინარე რიონის უხვშლამიანი წყლის მიწვება და დალექვა. ნაბეჭდმა ცხადყო, რომ კოლმატირებულ მიწებზე კარგად ვითარდება ციტრუსოვანი კულტურები, დაფნა, ფეიჰოა, სუბტროპიკული ხურმა, ბამბუკი, ხეხილოვანი კულტურები და სხვა. ეს კულტურები ამჟამად გაშენებულია 158 ჰექტარზე. მაგრამ განსაკუთრებით კარგად ვითარდება ციტრუსები (ლიმონი, ფორთოხალი, მანდარინი), საშუალოდ ჰექტარზე 150-180 ცენტნერ მოსავალს ვიღებთ, ხოლო შერჩეული ჯიშებიდან მოსავლიანობა 430-450 ცენტნერს აღწევს.

სწორედ შავი ღელის ექსპერიმენტული ბაზის საარშენო მონაცემები (მელიორაციული ფონი, ნიადაგის მომზადება, სუბტროპიკულ კულტურათა გაშენებისა და მოვლის ტექნოლოგია) დაედო საფუძველად იქვე, შეზობლად პატარა ფოთის ლენინური კომკავშირის სახელობის ციტრუსების საბჭოთა მეურნეობის, რომელშიც 800 ჰექტარი დაიჭირა. აქ 400 ჰექტარზე უკვე გაშენებულია ლიმონი, ფორთოხალი, ზანდარინი.

ამგვარი ხელშესახები ეფექტის მიუხედავად, კოლტეთის დამლობზე დღემდე არ იყენებენ ისეთ ეფექტიან მეთოდებს, როგორიც არის კოლმატაჟი და რეგულირება. ეს მეთოდები კარგ შედეგს იძლევა ჰიფსომეტრულად დაბალ და მძიმე, ხსტრუქტურო თიხნარი ნიადაგის ორმად. მოხვნისა და რეფულერების (მოქვიშვის) შედეგად უმჯობესდება ნიადაგის ფიზიკური თვისებები, განვითარების ნორმალური პირობები ექმნება კულტურულ მცენარეებს.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კოლმატაჟის პროცესის დაჩქარებისათვის ამჟამად შექმნილია ხელსაყრელი პირობები. ჩვენ ჩხეიდეულობაში გვაქვს მდინარე რიონის მარგველერეული ნაგებობები, რომელთა ფარების ჩაკეტვით შეგვიძლია ხელოვნურად აეწიოთ მდინარის დონე და უზრუნველვყოთ უხვშლამიანი წყლის შესვლა კოლმატორებში. ამ გზით შეგვიძლია ავითვისოთ, დაახლოებით 13-15 ათასი ჰექტარი მიწა.

რიონისპირა მიწების ამგვარი ტრანსფორმაცია დიდ პერსპექტივებს გვისახავს. გაუჯრეზებელ სავარგულებში შესაძლებელია მოეწყოს რამდენიმე დიდი მეცხრეულეობის საბჭოთა მეურნეობა, რომლებიც წლიურად ვეკეყნასს 100-150 ათას ტონა ძვირფას პროდუქციას მისცემენ.

რიონისპირა მიწების მელიორირებისათვის ხელსაყრელია რეფულერების გამოყენება, რომლის დროსაც შრომის ყველა პროცესი მექანიზებულია. სამუშაოები შეუდარებლად მოკლე დროში და თითქმის 20-ჯერ ნაკლები დანახარჯებით სრულდება ფოთში დამზადებული მიწასაწოვი მანქანების საშუალებით.

საგულისხმოა ისიც, რომ რიონი კოლმატაჟისა და რეგულირების ოპტიმალურ პირობებს ქმნის; მას ყოველწლიურად შავ ხეზიდან 10-15 მილიონ ტონა, ხოლო ზოგიერთი გამოანგარიშებით, 20-30 მილიონი ტონა ალუვიური მასალა შეაქვს.

ყოველივე ეს გვაძლევს იმის უფლებას, რომ სათანადო დაწესებულებას ვუთხრათ, დაკომბეგული ჰიფსომეტრულად დაბალი და უწონუტერო რიონისპირა მიწების მელიორირებისათვის ფართოდ გამოიყენოს რეფულერება. ამით ხალხს სამსახურში ჩაყენებენ კოლეთის დაკომბეგულ მიწების დიდ მასივს; მეორე მხრივ, შეიძლება გადაწყდეს დიდი პერსპექტიული ამოცანა: რიონიდან ზღამის სისტემატური ამოტუმბვით საგრძნობლად დაღრმავდება მისი კალაპოტი, რაც ხელს შეუწყობს ნაოსნობას.

ზემოაღნიშნული ღონისძიებების განსახორციელებლად ბევრი რამ არის წინასწარ გასაკეთებელი, კერძოდ, საპროექტო დავალების, ამის მიხედვით საპროექტო სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენა, შესასრულებელ სამუშაოთა პროექტის დამტკიცება და ამის მიხედვით სამელიორაციო საქმიანობის გაშლა.

ამასთან ფართოდ უნდა გავავრცელოთ კოლეტეთის დაბლობზე მდებარე ორ მელიორაციულ ზონასა და ოთხ მელიორაციულ რაიონში არსებულ თითქმის ყველა სახის მიწაზე, ჩვენს ექსპერიმენტულ ბაზებში წლების განმავლობაში გაწეული დიდი სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობისა და საწარმოო ცდების შედეგების საფუძველზე შედგენილი რეკომენდაციებისა და აგროწესებების გამოყენებით ორგანიზებული ეტალონური ტიპის მეურნეობების გამოცდილება.

ვ. ჯაჯელი,

ჩაისა და სუბტროპიკულ კულტურათა საკავშირო სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების გენერალური დირექტორი.

„კომუნისტი“ ეძიებს რეზერვებს

აღმავლობის გზაზე

მიმდინარე წლის ხუთი თვის გეგმა რუსთავის ცემენტის ქარხანამ გადაჭარბებით შეასრულა. კაცმა რომ თქვას, ამაში გასაკვირი არაფერია. დავალების უფიო შესრულება ნებისმიერი საწარმოს უპირველესი ვალია, გადაჭარბება კი — ღირსების საქმე, მაგრამ ამ შემთხვევაში მდგომარეობა სხვანაირი გახლდათ: არცთუ დიდი ხნის წინ რუსთავის ცემენტის ქარხანა ქრონიკულად ჩამორჩებოდა და ამიტომ მისი წარმატება სასიამოვნოა.

ჩამორჩენის მიზეზები საკმაოდ მარტივი იყო. ფიზიკურად და მორალურად გაცვეთილი ძირითადი ტექნოლოგიური დანადგარ-მოწყობილობები, თითქმის ავარიულ მდგომარეობამდე მისული ბიდონი საამწეო მეურნეობა და სხვა მრავალი დაბრკოლება არ იძლეოდა გამართული, რიტმული მუშაობის საშუალებას. ამის შესახებ შარშან სექტემბერში წერდა კიდევ გაზეთი „კომუნისტი“.

წერილში საუბარი გვქონდა იმ ღონისძიებათა შესახებ, რომლებიც ჩამორჩენის დასაძლევად ხორციელდებოდა. წერილი მთავრდებოდა საწარმოს ხელმძღვანელობის: ოპტიმისტური დაპირებებით: „ცემენტის ქარხნის კოლექტივი ყოველდღიურად გრძნობს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, რესპუბლიკის მთავრობის ყურადღებას და მზრუნველობას, უეჭველია, ჩვენი ქარხანა მალე ჩადგება მოწინავეთა საწარმოთა რიგებში“.

დღეს დაბეჭდვითები შეიძლება ითქვას, რომ რუსთაველ ცემენტის ქარხანა მტკიცედ დაადგა აღმავლობის გზას. აქვე ერთი რამეც უნდა აღინიშნოს: რესპუბლიკის საშუ ბასალთა სამინისტრომ (მინისტრი — ნ. ვაშაძე) ყველაფერი შეისრულა, რაც მდგომარეობის გამოსასწორებლად აღუთქვა ქარხნის კოლექტივს.

ცხადია, ქარხნ.ს გასაჭირი არ დაინჩენია პარტიის რუსთავის საქალაქო კომიტეტის ყურადღების მიღმა. ქალაქკომთან შეიქმნა ცემენტის ქარხნის დამხმარე შტაბი, რომელიც ოპერატიულად ჭრიდი მტკივნეულ საკითხებს.

ქარხანაში — განახლების სიომ დაბერა, დაიწყო მისი ტექნიკური განახლება. ძალზე მცირე დროში უყორესად დიდი მოცულობის სამუშაოები შესრულდა. გამოსაწვავ საამქროში კაპიტალურად შეკეთდა ორი მბრუნავი ღუმელი. შეკეთდა, გამბობთ, თორემ ფაქტობრივად ორი ახალი მძლავრი ღუმელი აიგო. მოდერნიზებულია ორი წისქვილი, რომელთა მწარმოებლობა თითქმის 30 პროცენტით გაიზრდა. მოლიანად შეიცვალა ხიდური ამწეების ლითონის კოჯები. დამონტაჟდა ათტონიანი ტვერთამფეთის გრეიფერული ამწე და სხვა.

განახლებას საამქროები კვლავ ინტენსიურად გრძელდება. თითქოს ჯადოსნური ჯოხი მოიქნიესო, საწარმოში მუშაობა სულ უფრო სტაბილური ხდება, ღღითი ღღე მატულობს ზეგეგმითი პროდუქცია. მხოლოდ მარტში „წყობრიძიკას“ რუსთაველმა მეცემენტეებმა. მაშინ ქარხანაში დიდი მოცულობის სარემონტო სამუშაოები შესრულდა. შეფერხებამ, რომელსაც ადრე უარესი რეციდივი შეიძლება მოჰყოლოდა, უფრო დარაზმა კოლექტივი. აპრილ-მაისში ქარხანაში ხუთი ათასამდე ტონა ცემენტი გამოუშვეს და გადამეტებით.

ქარხნის ახალი დირექტორი ჯუმბერ თათარაშვილი ახალგაზრდა კაცია, თუმცა წარმოებაში მუშობის საკმაო გამოცდილება აქვს. მთავარი, რაც მას, როგორც სპეციალისტს ახასიათებს, მაგალი ტექნიკური აზრი, სიახლის გრძნობა და ენერგიულობაა. დიდი ხანი არ არის, რაც იგი ჩამორჩენილ საწარმოს ჩაუდგა სათავეში. მაგრამ საქმის სიყვარულითა და ცოდნით, ორგანიზატორული უნარით, პრინციპულობით დამსახურებული ავტორიტეტი მოიხვეჭა კოლექტივში. რა თქმა უნდა, ყველა სიკეთეს ერთ კაცს ვერ მივაწერთ, მაგრამ ნებისმიერი საწარმოს ხელმძღვანელის კომპეტენტურობაზე ბევრი რამ არის დამოკიდებული. მნიშვნელოვანია როლი, რომელიც ქარხნის ძირეული განახლების საქმეში შესასრულეს მისმა დირექციამ, პარტიულმა ორგანიზაციამ, ტექნიკურმა საბჭოებმა. რუსთაველ ცემენტის ქარხანაში მტკიცედ გამოისახა მისი მარათულება, სათავენაც უნდა წარიმართოს მეცნიერულ-ტექნიკური აზრი. აქ კარგად იციან, რომ თანამედროვე საწარმო განვითარებადი და განახლებადი ორგანიზმია. ამიტომ არის, რომ ცემენტის ქარხნის ხელმძღვანელობის ყურადღების ცენტრშია ზრდის პრობლემები.

განახლების სამუშაოები ერთი წამითაც არ წყდება ქარხანაში. თანაც წარმოება ოდნავადაც არ ფერხდება. პირიქით, მწარმოებლობა საგრძნობლად იზრდება. დღეისათვის მიმდინარეობს № 1 და № 3 წისქვილების მოდერნიზაცია, რის შემდეგაც მათი მწარმოებლობა 20-30 პროცენტით გადიდდება. მთავრდება ბრძმედის წიდის გრანულირების დანადგარის კაპიტალური რემონტი. მნიშვნელოვანი სიახლე ინერგება ნედლეულის საამქროში. მისი განხორციელების შემდეგ სიმძლავრე მოცულ 25 პროცენტით გადიდდება.

ადრე, როცა რუსთაველ ცემენტის ქარხანის ჩამორჩენაზე ლაპარაკობდნენ, ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად, სავსებით სამართლიანად, ასახელებდნენ საწარმოში სოციალური საკითხების მოუგვარებლობას. არ ჰყოფნიდათ საცხოვრებელი ბინები, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტები და სხვა. წელს მდგომარეობა რადიკალურად იცვლება. უკვე ჩაბარდა 125-ადგილიანი საერთო საცხოვრებელი მცირერიცხოვანი ოჯახებისათვის, დარგბრივი სამინისტრო, ნაცვლად შეპირებული 850 ათასისა, ყოველწლიურად მილიონ მანეთს გამოჰყოფს საცხოვრებელი სახლების ასაშენებლად. 1990 წლამდე ოთხი ასბინიანი სახლი აშენდება. ასე რომ, მეთორმეტე ხუთწლედის დამლევისათვის რუსთაველ ცემენტის ქარხანაში საერთოდ მოიხსნება სახნარი პრობლემა. უკლებლივ ყველა მშრომელი მიიღებს ბინას. აშენდება სასურველი ადმინისტრაციული-საყოფაცხოვრებო კორპუსი, ახალი სპორტული მოედანი და სხვა.

კიდევ ერთი სიახლე დააკანონეს საწარმოში; ძირითადი პროფესიის მუშაში უფასოდ იკვეხებიან სამუშაოზე, დამსახურები კი 50 პროცენტი ფასდაკლებით. გადაჭარბებული არ იქნება, თუ ვეტყვით, რომ სოციალური საკითხების მოგვარებისათვის ზრუნვა ბევრად განაპირობებს ქარდატეხას ცემენტის ქარხნის საწარმოო საქმიანობაში.

რუსთაველ ცემენტის ქარხანა ალმაცერობს ბაკურიანს. კოლეტე

...ᲘᲡᲙᲠᲘᲡ ᲕᲐᲠᲙᲕᲚᲐᲕᲘᲡ ᲥᲐᲛᲘ

ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲗᲐ იცის, როგორია განთიადი, მაგრამ იგი ალბათ დაბეჯითებით ვერ იტყვის, როგორი იქნება ცისკარი, რომელსაც ელის.

სკოლასთან განშორების ჟამიც რაღაცით ძალიან ჰგავს მას — ლისკრის ვარსკვლავის აკაფვებას — ასე ნაცნობს და მაინც ასე განუმორეველს, ასე ერთადერთს.

ახლა ეს დროა სწორედ:

და რა კარგია, რომ მზე ყველაზე დიდნაწილ ახლა ანთია ცაზე;

და რა კარგია, რომ დილის ვარსკვლავი ყველაზე ადრე ახლა იღვიძებს...

ორიოდე დღის წინათ თბილისში. ერთ-ერთი საშუალო სკოლის ტურლდამთავრებულება გამოსაშვები მეჯრისა ჰქონდათ.

მერედა, ვითომ რა იყო მასში ისეთი უჩვეულო, ისეთი უზადო, რომ სავანგებო მსჯელობის საგნად გადაიქცეს?

უზადოობაზე ჯერ ნურას ვიტყვით, რადგან ახალი ტრადიცია ესეც არის იმვა ჩვენ თვალწინ, მა დაუვიწყარი ზეიმის ახლებურ ფორმასა და შინაარსზე კი, რაღა თქმა უნდა, ღირს ფიქრი.

საქმე ის გახლავთ, რომ სწორედ ამ მეჯლისით დამოუკიდებელი ცხოვრების გზაზე დადგარმა თბილისელმა ყმაწვილებმა, მართლაც რომ, გატეხეს ნაცხი და პირველებმა თქვეს უარი ჩვენში რატომღაც ათიელ წლობით დამკვიდრებულ ბანკეტებზე, ასე რომ არაფრით ესადაგებოდა ახალგაზრდული დღესასწაულის არსს. და თავიანთი ცხოვრების ერთ-ერთ ყველაზე ნათელ დღეს, შეობლიურ სკოლასთან, მასწავლებლებთან, ბავშვობის უტაბლიეს სამყაროსთან დამშვიდობების ალსანშნავ შეკრებას ფორმაც ლამაზი და ამაღელვებელი გამოუტანეს.

განა რამდენი წელი უნდა გავიდეს, განა რა უნდა მოხდეს მთის ცხოვრებაში ისეთი, რომ ხსოვნაში იმ ბედნიერების მომგვრელი წუთების ელვარება გიფერმკრთალდეს, როცა თითქოს მთელი სამყაროველოს შესახებ ძველი თბილისის ლამაზ უბანში წამომართული რიტუალების სასახლის კიბეებს ერთმანეთის მხარდამხარ ზემოთ, სულ ზემოთ მიუყვებოდნენ ბავშვობის მეგობრები და ყველაზე მაღალი გუმბათიდან, როგორც ერთ წამს, ერთდროულად ფეიერვერკი ათასობით გულის ხმის გამოძახილი, ისე ჩაესმოდათ ხელის უხლებლადაც მოგუგუნე დედოზრის „ხმა.

რაკი ასეთია ცხოვრების წესი, რაკი „ჯ“ წელიწადს ნასაუთვეი მეგობრობის გზები უნდა გაიყაროს, მაშ, დაე, სწორედ ასე დიდებული იყოს კანშორების ყოველი უთიოკა და წამიც — ალალი, წმინდა და სპეტაკი, როგორც ამათი ფიქრი და ოცნება, ვინც ახლა სკოლას ეთხოვება.

დიახ, ამიერიდან, სკოლის დამთავრების ალსანშნავ საზეიმო მეჯლისს ალარფერი ეკნება საერთო იმ მოგონილ, ყალბ ეფაკაცობასთან, რომლითაც ასე უცნო და ცივი ხდებოდა ხოლმე ადრინდელი ბანკეტები, — თავისი თითქოსდა არარეალური თამადითა თუ ცრუპათეტიკით. მართლაც, რამდენი რამ იყო მათში ყმაწვილური ფაქიზებისა და ბეჯითობისათვის სრულიად მიუღებელი!

მახსოვს, როგორი გულდაგულილი კლაპარაკობდით „ფეიერვერკი“, საშუალო სკოლის ადრინდელი კურსდამთავრებულნი: რა ლამაზი ტრადიცია ჰქონიათ ბოლოკოის სკოლების მოსწავლეებს, ისინი თურმე სკოლასთან დამშვიდობების დღეს თავიანთი აღმზრდელ მასწავლებლებთან ერთად განთიადს მდინარე მოსკოვის მშვენიერ სანაპიროზე ეგებებიან! ამაზე ერთხელ შთამბეჭდავად და ამაღელვებლად მოუთხრო „პრავდამ“ თავის მკითხველებს.

და აი, ახლა ჩვენთანაც იშვა ამის ბადალი ზეიმი — თანაც, არა მისი ზუსტი პირი და ასლი, მხოლოდ განწყობილებით, შინაარსით მონათესავე, ფორმით კი— თავისებური, განსაკუთრებული.

ისიც ისეთი არაფერი, თუ წლეკენდელ ზეიმს ცოტა რამ ზადი და ხარეზი ექნება. დრო გავა, მომავალში იგი უფრო დაიხვეწება და სრულყოფილი გახდება, სამაგიეროდ ახლანდელ კურსდამთავრებულებს შეეძლებთ კანონიერად იამაყონ, რომ ასე მიმზიდველ ზეიმს მათ ჩაუყარეს მკვიდრი საფუძველი.

ვინ იცის, იქნებ გაისად ჩვენი დედაქალაქის რიტუალების დიდებულმა სასახლემ არა მარტო თბილისელ, არამედ ჩვენი რესპუბლიკის სხვადასხვა კუთხიდან მოწვეულ მათ თანატოლებსაც ჩვეული გულითადობითა და ბრწყინვალებით გაუწიოს ამ დროის მასპინძლობა. რათა მაშინ აქ მათი ხელით შემოკრულმა ზარის გუგუნმა ტელევიზიისა და რადიოს მეოხებით მთელ საქართველოს აუწყოს: ისმინეთ ყველამ, სამშობლო გზას ულოცავს დიდ მწვერვალთა დასაპყრობად ფრთაგაშლილ თავის მართველებს!

კი, ახლა ძნელია ზუსტად განჭვრიტო, როგორი იქნება სკოლასთან დამშვიდობების მომავალი ზეიმი. ეს, პირველყოვლისა, ჩვენი ახალგაზრდების ნება-სურვილზე, მათს ფანტაზიაზეა დამოკიდებული (სხვათა შორის, იქნებ ჯობდეს კიდევ მათთვის ერთგვარი რესპუბლიკური კონკურსი გამოაცხადოთ, ვნახოთ, როგორ წარმოიდგენენ ისინი სრულიად საქართველოში გამართულ სკოლის კურსდამთავრებულთა მეჯლისს კი არა, მეჯლისთა მეჯლისს!).

ერთი ცხადია: ის, რაც ასე კარგად დაიწყო, სამეგმისოდ უკეთესს გამოიღებს ნაყოფს.

ამგვარი რწმენისა და გაწყობილების გამომხატველ მრავალ ბარათს იღებს ამ დღეებში „კომუნისტის“ რედაქცია. კითხულობ წერილებს და კიდევ ერთხელ ხელშესახებად განიცდი, როგორ განუყოფელია ჩვენში სკოლისა და მთელი ქვეყნის, მთელი ხალხის საზრუნავი. და არც იმაშია რამე საოცარი, თუ რატომ ანიჭებენ დიდ მნიშვნელობას ჩვენი საბჭოლოვანი, სიდარბასლითი ცნობილი ადამიანები იმასაც, როგორიც იქნება სამეალო კურსდამთავრებულთა მეჯლისები. გადაჯარბებული ნურავის ეგონება და ისინი, ეს მეჯლისები, საკმაოდ ცხადად გვიჩვენებენ, რა ზნეობრივი პრინციპების, რამდენად თანდადგომილი ადამიანებია ამ ბავშვები, ამ ბავშვობის ბოლოს, ამ ბავშვობის ბოლო ეტაპზე, ამ ბავშვობის ბოლო ეტაპზე, ამ ბავშვობის ბოლო ეტაპზე

მწვერვალისკენ ძნელი გზაა

პინორექიოსორის პორტრეტისათვის: „ბაბალეიდან—საქართველოს ისტორიამდე“

ზორიდან პაატა შემოგვეკერის — სამშობლოსათვის თავდადებული საკაბის პირმშო. ეს სახე განსაკუთრებით სათაყვანო მერან კოკოჩაშვილისათვის. რა გასაკვირია, სწორედ მას. ეერგო ბედნიერება, რომ საქართველოს ისტორიაში შრომანდედილი მოსილი ყმაწვილის სახე გაეცოცხლებინა, პატარა პაატას როლი ეთამაშა მიხეილ ჭიაურელის ფილმში „გოგრა საკაბეკი“. დრო მიდის, მერან კოკოჩაშვილი ორმოცდაათი წლისა გამხდარა, უკვე თვითონ დგამს ფილმებს და ცხობილი კინორეჟისორია, და მაინც პაატა, სულ სხვაგვარი სიყვარულით უყვარს დღესაც.

— ახლა, რომ მაგონდება, თითქოს ყველაფერი ჩვეულებრივად მოხდა. დედ-მამა მუსიკოსები იყვნენ, დიდი მეგობრობა ჰქონდათ ქართული კულტურის მოღვაწეებთან, თანაც უშანგი ჩხეიძე ჩვენი კარის მეზობელი იყო, რომელთანაც ხშირად მოდიოდნენ მწერლები, მსახიობები, რეჟისორები... ერთხელაც სწორედ მასთან მნახა მიხეილ ჭიაურელმა და ამიყვანა კიდეც ფილმში, რომლის გადაღება ის-ის იყო უნდა დაეწყო.

ბავშვს, რა თქმა უნდა, ეიმწყნდა საინტერესო სიტუაციები, „კინოსტუდიური“, განსაკუთრებით ჩოხთან და ხმლით ვამაყობდი. მაგრამ „გოგრა საკაბეკი“ ჩემთვის უცებ არ დაუმჩნეია ის კვალი, რომლითაც შეიძლებოდა კინემატოგრაფს გავეტაცე. ბავშვობა ხომ იციდა... ათას რამეზე ვოცნებობდი, მიყვარდა მუსიკა, მოგვიანებით — ალპინიზმი... ერთხანობას კალათბურთზეც დავდიოდი. მერე, ეტყობა, მაინც გადვიკიდა კინოხელოვნების სიყვარულმა, თუ მოდას ავყევი — მაშინ, რატომღაც, დიდი იყო კინოს გავლენა ადამიანებზე, — ვერ გეტყვიით. მოკლედ, ალარ დამიხანია: 1953 წელს სკოლა დავამთავრე თუ არა, შევედი კიდეც მოსკოვის კინემატოგრაფიის სახელმწიფო ინსტიტუტში.

— იმ წელში იქ ბევრი იყვნენ ჩვენები...

— მართლაც. აი, ზღვის რომ საშუალო თაობას ვეძახით და ეროვნული კინემატოგრაფიის მთავარ ძალად ვიხენიებენ, ის თაობა სწორედ მაშინ დგამდა პირველ ნაბიჯებს.

— ზოგი მათგანი ახლა თვითონ ასწავლის ახალგაზრდებს...

— რა თქმა უნდა: კინოფაკულტეტი, რომელიც ამ რამდენიმე წლის წინათ თეატრალურ ინსტიტუტში გაიხსნა, შესანიშნავ სკოლად აკეთებს ამ თვალსაზრისით, რომ ახალგაზრდობის დიდი ნაკადი თანდათან, ნება-ნება შემოდის ეროვნულ კინოხელოვნებაში, ამდენად, გამორიცხულია, ქართულ კინოს რომ ჰავარდნის პერიოდი დადგდეს. ჩვენი სახელოვანი კინორეჟისორების ბოდიფები უკვე გვახარებენ თავიანთი თვითმყოფადი ხელოვნებით. ამის სამაგალითოდ თემურ ბაბლუანისა და გიდერძი ჩოხელის ფილმებიც იკმარებდა.

— თქვენ ხომ არ ასწავლით თეატრალურ ინსტიტუტში?

— არა. მე უნივერსიტეტში ხელოვნების ფაკულტეტზე მაქვს საათები.

— და კიდევ, საქართველოს ტელეფილმების სტუდიის სამხატვრო ხელმძღვანელი ხართ, არა?

— დიახ, უკვე კარგა ხანია. და რაც იქ კეთდება, რა თქმა უნდა, უშუალად ეხება...

— მოდით, ჩვენ ახლა აქ პატარა ექსკურსი გავაკეთოთ, ტელეფილმების სტუდიის საქმიანობაზე კი ქვემოთ კიდევ მოგვიწევს საუბარი.

— თქვენი ნებაა...

• • •

კინოს მოყვარულებმა იციან მერან კოკოჩაშვილის პირველი ფილმი „ხმელი წიფელი“. იგი დოკუმენტური იყო, საინტერესოდ გვიხსნიდა ვაჟა-ფშაველას რთულ შემოქმედებითს სამყაროს და ამით ახალგაზრდა რეჟისორის დამოუკიდებელ, თვითმყოფად აზროვნებაზე მიგვანიშნებდა.

მერე და მერე მერან კოკოჩაშვილის ფილმებში გამოიკვეთა პიროვნება — ბგერი, დამუკაიდებელი არსებობისათვის მებრძოლი, დიდი ადამიანური ენებენით დატვირთული, ამ მიზეზი რომ მყარად დგას და ცხოვრების მიზანიც ზედმიწევნით ესმის.

— თქვენ რეჟისორისთვის ერთი შესაბამი თვისებაც აღმოგაჩნდათ — ტიპაჟის უზუსტესად შერჩევის, მსახიობებთან მუშაობის სისწორე ცხოვრებამ დაადასტურა. ნათლად ვხედავთ, რა ძვირად გვეჯდება, რომ ხალხი ისევ მოებრძოლოს მამა-პაპის დანატოვარს.

• • •

აი, სრულიად განსხვავებული სახე: გაკერაბელი, ეჯიათი და თანაც ეშმწყო სოსანის გვერდით ახალგაზრდა ავთანდილ ჯაფელი მოჩანს. რით იყო საინტერესო რეჟისორისათვის ნიდარ დუმბაძის რომანი „ნუ გეშინია, დედა“ და მისი მთავარი გმირი?

— მე აქ გამიტაცა ყმაწვილის ხასიათმა, პიროვნებამ, რომელიც სამხედრო სამსახურის ეერთელეს პირობებში სრულყოფილ ადამიანად ყალიბდება. რომანი გამთბარია უდიდესი კაცთმოყვარეობით, ქვეყანამ გამოიარა თვითმყოფადობის, საკუთარი ტრადიციების შენარჩუნება-დამკვიდრებისათვ ი ს. ეს არის მთელი ფილმის გამჭოლი ხაზი.

პროფესორ მარიამ ლორთქიფანიძის ნაუბარი:

— მერან კოკოჩაშვილს ვიცნობდი ოროგრც ერთ-ერთ შესანიშნავ ქართველ კინორეჟისორს, რომლის მხატვრულ ფილმებს დიდი ინტერესით ველოდი. და ეს მოლოდინი ყოველთვის მართლდებოდა.

სულ სხვაგვარად და სხვა მხრიდან წარმოდგა ჩემთვის მერაბის პიროვნება მას შემდეგ, რაც მე წლად მხედა ბედნიერება, დიახ ბედნერება, მასთან ერთად მუშაობისა ფილმზე „გზა“. ვფიცი ეა, ვფიქრობ, არ ვცდები, რომ ის დიდი ინტერესი და მოწონება, რომელიც ამ ფილმმა ჩვენს მაყურებელში გამოიწვია, ე. ი. ის კარგი ეიირსებები, ამ ფილმს რომ აქვს, ძირითადად რეჟისორის მუშაობითაა განპირობებული.

რაც მთავარია, ჩემს გაოცებას იწვევს მისი დიდი ცოდნა ჩვენი ეროვნული ისტორიისა და აგრეთვე ის, რომ მან სწორად გიგგო საქართველოს ისტორიული განვითარების ძირითადი ხაზი და მიმართულება. რამაც (მნიშვნელოვანწილად განაპირობა, რომ ზოთ სერიად შერჩეული მასალა ქვეყნის მთლიან ისტორიას იძლევა. ეს მე ძალიან ძნელად მეჩვენებოდა და აქ ალბათ მერაბის მხატვრულმა ნიჭმა და ალღომ დიდი როლი შეასრულა.

• • •

— რა თქმა უნდა, დიდ დროს გართმევთ სატელევიზიო ფილმების სტუდიის სამხატვრო ხელმძღვანელობა...

— სხვაგვარად არ გამოვა. აქ მაინც ჩემს სტატიაში ვარ, შუშობაც თანდათან სინტეზისო გახდა, კოლექტივი გაიზარდა, დოკუმენტურ ეაინის დიდი ფასი დაედო, არ არსებობს მოვლენა რესპუბლიკის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში, რომელსაც სატელევიზიო ფილმების სტუდია არ გამოსმაურებოდეს. აღსანიშნავია მის მიერ გამოშვებული მხატვრული ფილმების მაღალი დონე. აქ შეიძლებოდა დაგვესახელებინა სოსო ჩხაიძის, გოგი ლეკვამოვ-თუმანიშვილის, დიმა ბათიაშვილის, ზურაბ ინაშვილის, ნარგიზა გარდაფხაძის და სხვათა ნამუშევრები, რომლებშიც საყურადღებო რეჟისორულ მიგნებებსაც ეხედებით და, რაც საერთოდ ნიშანდობლივია, ეაერების — ფოკუმენტურისა და მხატვრულის ერთიერთშერწყმის სინტეზისო ცდებსაც.

მოგეხსენებათ, ტელევიზია ისეთი რამ არის, მხამზარეულად, შინ გვაწვდის ინფორმაციას. ამიტომ ეუცილებელია, უფრო მნიშვნელოვან პრობლემებზე ვესაუბრით მაყურებლს.

— ხომ არ უნდა გაგაძღეოთ საქართველოს ისტორიაზე მუშაობა?

— შეიძლება... მაყურებელთა ბევრი წერილი მივიღეთ, რომლებიც ვვთხოვენ საქართველოს ისტორიის შემდგომი პერიოდებიც ანსახოს ამ ფილმში... ვნახოთ...

— ამის გარდა, რას აპირებთ?

— კინოკომედია მაქვს ჩაფერქრებული. და კიდევ, ძალიან მინდა მრავალსერიანი დოკუმენტური ფილმის შექმნა ექვთიმე თაყაიშვილზე...

— ესეც ხომ საქართველოს ისტორიაა...

— თავისთავად...

• • •

ახლა, ნაფხულის ამ დღეებში შეიძლება მერაბ კოკოჩაშვილი რომელიმე ექსპედიციას მთაში ახლავს და მწვერვალის დასაპყრობად ეშზადება, მან ეკ, ეს, შეენიერად იცის, რა ძნელია სიმაღლის ალება, გზა მწვერვალისაკენ, მაგრამ ისიც იცის, რომ სწრაფვა ალამაზებს კაცის ცხოვრებას.

ვ. მარდალეიშვილი.

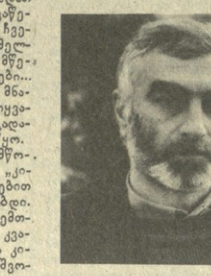

ეროვნულ კინოხელოვნებაში, ამდენად, გამორიცხულია, ქართულ კინოს რომ ჰავარდნის პერიოდი დადგდეს. ჩვენი სახელოვანი კინორეჟისორების ბოდიფები უკვე გვახარებენ თავიანთი თვითმყოფადი ხელოვნებით. ამის სამაგალითოდ თემურ ბაბლუანისა და გიდერძი ჩოხელის ფილმებიც იკმარებდა.

—თქვენ ხომ არ ასწავლით თეატრალურ ინსტიტუტში?

— არა. მე უნივერსიტეტში ხელოვნების ფაკულტეტზე მაქვს საათები.

— და კიდევ, საქართველოს ტელეფილმების სტუდიის სამხატვრო ხელმძღვანელი ხართ, არა?

— დიახ, უკვე კარგა ხანია. და რაც იქ კეთდება, რა თქმა უნდა, უშუალად ეხება...

— მოდით, ჩვენ ახლა აქ პატარა ექსკურსი გავაკეთოთ, ტელეფილმების სტუდიის საქმიანობაზე კი ქვემოთ კიდევ მოგვიწევს საუბარი.

— თქვენი ნებაა...

• • •

კინოს მოყვარულებმა იციან მერაბ კოკოჩაშვილის პირველი ფილმი „ხმელი წიფელი“. იგი დოკუმენტური იყო, საინტერესოდ გვიხსნიდა ვაჟა-ფშაველას რთულ შემოქმედებითს სამყაროს და ამით ახალგაზრდა რეჟისორის დამოუკიდებელ, თვითმყოფად აზროვნებაზე მიგვანიშნებდა.

მერე და მერე მერაბ კოკოჩაშვილის ფილმებში გამოიკვეთა პიროვნება — ბგერი, დამუკაიდებელი არსებობისათვის მებრძოლი, დიდი ადამიანური ენებენით დატვირთული, ამ მიზეზი რომ მყარად დგას და ცხოვრების მიზანიც ზედმიწევნით ესმის.

— თქვენ რეჟისორისთვის ერთი შესაბამი თვისებაც აღმოგაჩნდათ — ტიპაჟის უზუსტესად შერჩევის, მსახიობებთან მუშაობის და მათი შესაძლებლობების სრულად გამოვლენის თვისება. ზუიან ქაფიანიიეე ხომ თქვენ „ალმოჩრიდეთ“, მიხაი ოლი ათამაიეეთ ამავე სახელწოდებია ფილმში...

— ზედმეტად მაქებთ, ისე კი უნდა გითხოათ, რომ ჩემთვის მსახიობი ყოველთვის თავადაი კომპონენტია კინოში. მინდა მსახიობის სამუშაოებთან ეთქვა სათქმელი. ზუიან ქაფიანიიის გარდა „ძიხაში“ გამოჩნდა ავთანდილ მაჩარაძეც, მერე, „დიდ, მწვანე ველში“ — ლია კაპანაძე...

— „დიდი მწვანე ველი“ მაინც დიდო ამაშიძის ფილმია, აქ თითქოს თავიდან გავიცანით ეს მსახიობი, რა ფსიქოლოგიური სიმარილით დახატა სოსანას სახე... საეროთოდ, მთელი ფილმი საინტერესო გამოვიდა...

— აქ მერაბ ელიოზიშვილის დიდი დამსახურებაა... მწერალმა იგრძნო ის ეერები, მაშინ სოფელში რომ ხდებოდა, ეს ის წლები იყო, როდესაც ოთარ იოსელიანი თავისი ფილმებით სიმარილეს ამბობდა ზნეობის დაცვამზე, როდესაც ვლეტაკეს მიწას ყუვეტდნენ და და ვითომ „უკეთესი ცხოვრების“ პირობებს უქმნიდნენ. „დიდი, მწვანე ველი“, ჩვენი ჩანაფიერთი, იყო ფილმი — პროტესტი „ადამიანისათვის სულიერი სამყაროს წარმეფვის. გამო, და დღეს ბედნიერი ვარ, რომ კარგა ხნის წინათ ფილმში დასმული პრობლემა ეროვნული ხასიათებით და ეეიცად ეეკეფილი ეს ეკრანზეც ასევე უმუალოდ გადაეტანა.

„გზა მშვიდობისა, ჯაფო!“ (ასე ერქვა ფილმს) გულთბილად მიიღო მაყურებელმა, მას არც კინორეტიკის ქება დაჰკლებია. ჩეხოსლოვაკიაში ჩვენების შემდეგ გაზეთი „ოული პრავო“ წერდა: „ამ ფილმთ პირველად შეეხვედით ქართველ რეჟისორ მერაბ კოკოჩაშვილს და ეს არის საინტერესო და ბედნიერი შეხვედრა“.

მერაბ კოკოჩაშვილის შემოქმედებაში სრულიად გამორჩეულია ფილმი „მწვერვალი“. გამორჩეულია თავისი სტილისტიკით, დრამატული სიტუაციებით. საუბრის დასაწყისში რეჟისორმა გაგვანდო, ალპინისტობა მიტაცებდაო. იქნებ „მწვეერვალი“ ხარკის მოხდა იყო ამ გატაცების წინაშე? არა, ასე მარტივად არ შეიძლება, რადგან ეს ნაწარმოები აღსავსეა ჰუმანიზმის, კაცთმოყვარეობის დიდი გრძნობით, ეს არის ბიმნი ადამიანის სწრაფვაზე გამარჯვებისაკენ, მიუწვდომლის წვდომისკენ...

ფილმში „ცხელი ზაფხულის სამი დღე“ მერაბ კოკოჩაშვილი ეროვნული ესტეტიის ბიდ-ინბალაზე ჩაფიერებულ შემოქმედად წარმოგვიდგება.

თავის ახალ ნამუშევარში რეჟისორი გვეუბნება, რომ ეროვნული ესტეტიკა ის საძირკველია, რომელიც ყველაზე ძნელმდგომ ბრძოლაში პრობლემა ჯერ კიდევ ბევრია და მათი გადაჭრა ალეგალტება ჩვენი კოლექტივის შესაძლებლობებში. რუსთავის მშრომელთა თავისუფალი დროს ორგანიზება ჯერ კიდევ ბევრ რამეში არ შეესაბამება მოთხოვნებს, რომლებსაც პარტიისა და მთავრობის დადგენილებები უყენებს ლოთობისა და ალკოჰოლიზმის პრობლემატიკის ამ უმნიშვნელოვანეს ნაწილს.

ამასთან დაკავშირებით საჭიროა განხორციელდეს ღონისძიებები შექმნილი მდგომარეობის ძირეულად — ხაზს ეუსვამ — ძირეულად შეცვლისათვის. ქალაქის საწარმოებისა და ორგანიზაციების ეიერთანებული ძალითი უკვე ახლა ბევრი რამის გაკეთება შეიძლება. მაგალითად, შეიძლება ამნენდეს სპორტული მოედნები საცხოვრებელ კვარტალებსა და მიკროორაიონებში, შეიქმნას პარკში კუთხეები ოჯახური დასვენებისათვის, მოეწყოს ახალგაზრდული კონკურსები და დათვალიერებები, მოდების დემონსტრაცია, მასობრივი შეჯიბრებები. ერთი სიტყვით, ყველანი ერთობლივი ძალებით უნდა ვებრძოდეთ ლოთობას.

საუბარი ჩაიწერა

ა. კოჩიტკოვმა.

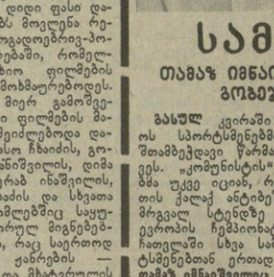

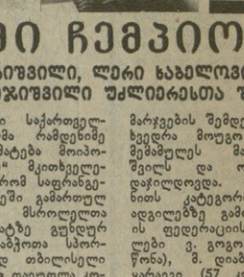

სამი ჩემპიონი

თამაზ იმნაიშვილი, ლერი ხაბელოვი და დავით გოგებეშვილი უძლიერესთა შორის

გასულ კვირაში საქართველოს სპორტსმენებმა რამდენიმე შთამბეჭდავი წარმატება მოიპოვეს. „კომუნისტის“ მკითხველებმა უკვე იციან, რომ საფრანგეთის ქალაქ ანტიბში გამართულ მრგვალ სტენდზე მსროლელთა ეკრიპის ჩემპიონატზე გუნდურ ჩათვლაში სხვა საბჭოთა სპორტსმენებთან ერთად თბილისელი **თამაზ იმნაიშვილიც** დაეუფლა კონტინენტზე უძლიერესის წოდებას. გარდა ამისა, იმნაიშვილმა კიდევ ერთი წარმატება მოიპოვა: პირად ჩათვლაში მან 198 სამიზნე დააზინა (200-დან) და ეარტყლოს მედლით დაჯილდოვდა. ამდენივე ეკლა დააგროვა ბელგიელ ბ. ტორვალდსონმა, რომელიც დამატებით სეროიან სროლისას უფრო ზუსტი აღმოჩნდა და პირველობა მას მიეკუთვნა. მესამე ადგილი წილად ხვდა ბ. ხოხვალდს (გდრ) — 197 ქულა.

ეკატერინეში დამთავრებულ თვალისუფალი სტილის მოჭიდავეთა საკავშირო ჩემპიონატში რომ თბილისელმა **ლერი ხაბელოვმა** ისაბეკა თავი, მკითხველებმა უკვე იციან. იგი საუკეთესო იყო ქვეკმძიმე წონის მოჭიდავეთა შორის. გაგვახარა ქუთაისელმა **დავით გოგებეშვილმაც.** მან ეამძიმეს წონაში ზედიზედ ოთხი გამარჯვების შემდეგ ფინალური შეხვედრა მოუგო მინსკელ თანამემამულეს ალეზაზ ბერმანიშვილს და ოქროს მედალი დაეჯილდოვდა. დანარჩენ ეონითს კატეგორიებში პირველ ადგილებზე გამოვიდნენ რუსეთის ფედერაციის წარმომადგენლები 3. გოგოლეეი (48 კგ-ზე ფონა), მ. დიაბოვი (52 კგ), რ. ყარაეი (57 კგ), ვ. ალეპსეეი (62 კგ), ბ. ბუდაეი (68 კგ), ა. ტამმოვეეი (82 კგ), აგრეთვე ოდესელი რ. თიმლოეი (90 კგ). 74 კგ-ზედ წონაში ოქროს მედალი არ გთამაშდა, ვინაიდან ამ კატეგორიაში მოსამპარეზე ფინალისტები 3. ძუგუტოვი და ტ. მაგომადოვი გადამწყვეტი შეხვედრის დროს პასიურობისათვის მოიხსნენ. წარმატებით იასპარეზა თბილისელმა **მამუკა რაზმაძემაც** (90 კგ). იგი ეერცხლის მედალს დაეუფლა.

• • •

სურათებზე: მარცხნიდან — გუნდურ ჩათვლაში მრგვალ სტენდზე სროლაში ევროპის ჩემპიონი და პირადში მეორე ადგილის მფლობელი თამაზ იმნაიშვილი; თავისუფალ ჭიდაობაში სხვა ეკეშირის ჩემპიონები ლერი ხაბელოვი და დავით გოგებეშვილი.

სატურნირო ორბიტა

ფეხბურთი. გასულ კვირადღეს მოსკოვში გაიმართა საკავშირო თასის გათამაშების ფინალური მატჩი კიევის „დინამოსა“ და დონეცკის „შახტიორის“ შორის. ეს მარილაც საინტერესოდ და უშედეგოთოდ წარმართული შეხვედრა დამთავრდა კიეველთა გამარჯვებით — 2:1. მუტორები კიეველთაგან გაიტანეს დემინენკომ და ბლოხინმა, დონეცკელთაგან — მოროზოვმა. ამრიგად, კიეველი დინამოელები მეშვიდედ დაეუფლნენ სსრ კავშირის თასს.

სინქრონული ცურვა. თბილისში დამთავრდა სსრ კავშირის მორიგი ჩემპიონატი. შეჯიბრების ბოლო ორ დღეს პრიზიორება გამოვლინდნენ წყვილთა და ჯგუფურ ვარჯიშებში. წყვილთა შორის ოქროს მედალი მოიპოვეს ე. ოსიპოვამ და ი. პოტიომკინამ (174,21 ქულა), ვერცხლისა — ე. ლავრიკმა და მ. ჩერნიაევამ (170,35), ბრინჯაოსი — ე. დანინამ და ო. ოსიპოვამ (169,43). მასპინძელთაგან ამ სახეობაში საუკეთესონი იყვნენ ლილა მამიაური და ქრისტინა ფალასანდი, რომელთაც მეშვიდე ადგილის დაკავება შეძლეს. ჯგუფურ ასპარეზობაში გუნდები სპორიზო ადგილებზე ასე განაწილდნენ: 1. სსრ კავშირის ნაკრები (მოსკოველები მ. ჩერნიაევა, ე. ლავრიკი, ა. ყამალეტდინოვა, ე. გლადკაია, ტ. ტრტოკა, ე. ხუდიაკოვა, ე. დანინა და ე. ეელეტრსტალელი ი. ეუკოკოვა) — 172,42 ქულა, 2. მოსკოვის ნაკრები — 158,81, 3. რუსეთის ფედერაციის ნაკრები — 154,33. საქართველოს კოლექტივი მეხუთე ადგილზე გამოვიდა.

ცურვა. ბაკოში მიმდინარე საკავშირო ჩემპიონატის მერიტ და მესამე დღეს პირველი ადგილები მოიპოვეს: 400 მეტრზე თავისუფალი სტილით ცურავენ — ო. გრიგორიევამ (ლენინგრადი; 4.19,88) და ვ. სალნიკოვმა (მოსკოვი; 3.53,52), 400 მეტრზე კომპლექსურში — ტ. ეენინკოვამ (ლენინგრადი; 4.56,08) და ვ. იაროშჩუკმა (უკრაინა; 4.24,78), თავისუფალი სტილით 4×100 მეტრზე ქალთა ესტაფეტაში — რუსეთის ფედერაციის პირველმა ნაკრებმა (3.58,59), 100 მეტრზე ბატერფლაით — ტ. კუროკოვამ (აზერბაიჯანი; 1.02,58) და ა. მარკოვსკამ (რსფსრ; 55,49); 200 მეტრზე თავისუფალი სტილით — ო. გრიგორიევამ (ლენინგრადი, 2.04,37) და ა. ფილონომვა (მოსკოვი; 1.52,96), 200 მეტრზე ბრასსით — ს. კუზმინამ (რსფსრ, 2.30,95) და დ. კუზმინამ (მოსკოვი; 2.18,08).

ჭადრაკი. ეელეზნოვოდსკში მიმდინარე ქალთა შორის მსოფლიო პირველობის საზონათშორისო შეჯიბრებაზე გათამაშდა 3 ტურის შემდეგ გადადეფილი პარტიები და ახლა მოჭიდრაკეთა საბურნირო მდგომარეობა ასეთია: ს. მატვეევა, ნ. ჰოობერგი (დანია) და ჯ. არბუნჰი (ჩილე) — 2,5-2,5 ქულა, ვუ მინგ კვენი (ჩინეთი) და ა. ბრუსტმანი (პოლონეთი) — 2-2, ე. ბალაში (ისრაელი) — 1,5 (1), ნ. გაფრინდაშვილი, მ. ლატინსკაია, რ. ალდაკარი (ინდოეთი) და ლ. ბაიეეკვა — 1,5-1,5, მ. მოურმანი (რუმინეთი) — 1 (1), ლიე ზილანი (ჩინეთი) და ნ. გურიელი — თითო ქულა, მ. ივანკაა — 0,5, ჰ. ფერერ-ლუკანსა (ესპანეთი) და ჯ. ლებელ-არიასს ჯერ ნახევარნახევარი ქულაც არა აქვთ. ქართველი მოჭადრაკეების შედეგები ასეთია: გაფრინდაშვილმა — 2, — ეეიკასა, ყაიმით დასრულდა, შეხვედრა ლიუ ზილანთან, ხოლო წააგო პარტია ვუ მინგ კვენთან; გურიელმა მოუგო ფერერ-ლუკანს, ხოლო დამარცხდა მატვეევასთან და ბრუსტმანთან.

მეჭადაკის ქალაქ ტასკენში კი გრძელდება ეაეთა შორის მსოფლიო პირველობის საზონათშორისო შეჯიბრება. 10 ტურის შემდეგ 8 ქულით ლიდერობს ი. ტამაი (პოლონდია). კ. სპრაგეტი (ინგლისი) 7 ქულა აქვს, ხ. ნოგეიროასს — 6,5, მ. ტალ — 5,5 ქულა და 1 გადადებული პარტია.

ფუტბალი. ეიეგოსლავიის ქალაქ ლიუბლიანაში დამთავრდა მილან ვიდმარის სსოვნისადმი მიძღვნილი ვაეთა საერთაშორისო ტურნირი. სამმა მოჭადრაკემ ლ. პორტიშმ, ზ. რიბიმ (ორივე — უნგრეთი) და ე. მაიერსმა (დიდი ბრიტანეთი) 7-7 ქულა დააგროვეს და პირველი-მესამე ადგილები გაინაწილეს. საბჭოთა დიდოსტატმა ვ. სმისლოვმა ეს შეჯიბრება 4,5 ქულით დაამთავრა.

რაგბი. გამოვლინდნენ საკავშირო თასის გათამაშების ნახევარფინალისტები. ესენი არიან მოსკოვის „სლავა“, მოსკოვის „ლოკომოტივი“, ლენინგრადის „პორმორეეი“ და თბილისის „შევარდენი“. თბილისელებმა მეოთხედფინალური შეხვედრა ალმა-ათაში ადგილობრივ არმიელებს მოუგეს — 10:9.

ფალავანი. ილეგოსლავიის ქალაქ ბუდვაში მიმდინარე საერთაშორისო შეჯიბრებაზე ოთხ ტურის შემდეგ ლიდერობდნენ ამ ეეიეყნისა და სსრ კავშირის ნაკრები. გუნდები, რომელთაც 4-4 გამარჯვება მოიპოვეს. ამ ეტაპზე საბჭოთა წყალბურთელებმა დამარცხეს აუმ-ს, იტალიელებსა და უნგრეთის გუნდები. ბოლო, მეხუთე ტურში სწორედ ლიდერები შეხვდნენ ეს მატჩი ფრედ (9:9) დამთავრდა. ილეგოსლავიის ბურთების ეეე